

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, įpareigojančios valstybes nares išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas

(2009/C 128/05)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

naftos produktų atsargas bei įdiegiant reikiamas procedūrinės priemonės rimtoms tiekimo problemoms spręsti.

atsižvelgdamas į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 286 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 8 straipsnį,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, ypač į jo 41 straipsnį ⁽²⁾,

atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 14 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) gautą prašymą pateikti nuomonę pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

I. ĮVADAS

1. 2008 m. lapkričio 13 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, įpareigojančios valstybes nares išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (toliau – pasiūlymas) ⁽³⁾.
2. Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti aukštą Bendrijos aprūpinimo nafta patikimumo lygį, pasitelkiant patikimus ir skaidrius mechanizmus, pagrįstus valstybių narių savitarpio solidarumu, išlaikant privalomąsias žalios naftos ir (arba)

3. 2008 m. lapkričio 14 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį Komisija, norėdama pasi-konsultuoti, nusiuntė pasiūlymą EDAPP. EDAPP palankiai vertina tai, kad su juo konsultuojamasi šiuo klausimu, ir pažymi, kad nuoroda į šią konsultaciją pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnį pateikta pasiūlymo preambulėje.

4. Prieš priimdama pasiūlymą, Komisija neoficialiai konsultavosi su EDAPP dėl pasiūlymo projekto konkretaus straipsnio (dabartinis 19 straipsnis). EDAPP palankiai vertina neoficialias konsultacijas, nes tokiu būdu jam buvo suteikta galimybė prieš Komisijai priimant pasiūlymą pateikti keletą pasiūlymų.

II. PASIŪLYMO ANALIZĖ

Bendroji analizė

5. Šis klausimas yra puikus pavyzdys, kad reikėtų nuolatos paisyti duomenų apsaugos taisyklių. Situacijoje, susijusioje su valstybėmis narėmis ir jų pareiga išlaikyti privalomąsias naftos atsargas, kurių savininkai daugiausia yra juridiniai asmenys, asmens duomenų tvarkymo klausimas nėra labai akivaizdus, bet, net jei toks tvarkymas ir nėra numatytas, jis gali būti vykdomas. Todėl bet koku atveju reikėtų atsižvelgti į tikimybę, kad asmens duomenys bus tvarkomi, ir elgtis atitinkamai.
6. Dabartinėje situacijoje direktyvoje iš esmės yra nustatytos dvi veiklos rūšys, kurios galėtų apimti asmens duomenų tvarkymą. Pirmoji yra valstybių narių renkama informacija apie naftos atsargas ir tolesnis šios informacijos perdavimas Komisijai. Antroji veiklos rūšis yra susijusi su Komisijos įgaliojimais vykdyti kontrolę valstybėse narėse. Apie naftos atsargų savininkus surinkta informacija gali apimti asmens duomenis, tokius kaip vardai ir pavardės bei įmonių direktorių kontaktiniai duomenys. Tokiu būdu šis informacijos surinkimas ir tolesnis jos perdavimas Komisijai reikštų asmens duomenų tvarkymą ir nulemtų, jog priklausomai nuo to, kas tvarko duomenis, turi būti taikomi arba nacionaliniai teisės aktai, kuriais įgyvendinamos Direktyvos 95/46/EB nuostatos, arba Reglamentas (EB) Nr. 45/2001. Be to, Komisijai suteikti įgaliojimai tikrinti privalomąsias atsargas valstybėse narėse, kurie apima įgaliojimus apskritai rinkti informaciją, galėtų apimti asmens duomenų rinkimą, taigi – ir tvarkymą.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ COM(2008) 775 galutinis.

7. Neoficialių konsultacijų, kuriose buvo svarstoma tik nuostata dėl Komisijos įgaliojimų atlikti tyrimą, metu EDAPP patarė Komisijai nustatyti, ar asmens duomenų tvarkymas Komisijai atliekant tyrimą būtų tik atsitiktinis ar vykdomas reguliariai ir pasitarnautų tyrimo tikslui. Atsižvelgiant į šio įvertinimo rezultatus, buvo pasiūlyti du požiūriai.
8. Jei asmens duomenų tvarkymas nėra numatytas ir todėl būtų tik atsitiktinis, EDAPP rekomendavo, pirma, aiškiai atsisakyti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi Komisijos tyrimo tikslais, ir, antra, nurodyti, kad asmens duomenys, su kuriais Komisija susidurtų vykdydama tyrimą, nebūtų renkami arba į juos nebūtų atsižvelgiama, o jei jie būtų atsitiktinai surinkti, būtų nedelsiant sunaikinti. Be to, kaip bendrą atsarginę sąlygą EDAPP pasiūlė įtraukti nuostatą, kurioje būtų teigiama, kad direktyva nepažeidžia duomenų apsaugos taisyklių, išdėstytų Direktyvoje 95/46/EB ir Reglamente (EB) Nr. 45/2001.
9. Kita vertus, jei būtų numatyta, kad Komisijai atliekant tyrimą duomenų tvarkymas yra vykdomas reguliariai, EDAPP rekomendavo Komisijai įtraukti tekstą, kuris atspindėtų tinkamo duomenų apsaugos įvertinimo rezultatus. Jis turėtų apimti šiuos elementus: I) tikrąjį duomenų tvarkymo tikslą, II) būtinybę tvarkyti duomenis siekiant šio tikslo ir III) duomenų tvarkymo proporcingumą.
10. Nors EDAPP neoficialus patarimas buvo susijęs tik su Komisijos įgaliojimais atlikti tyrimą, jo pastabos taip pat buvo taikomos kitai pagrindinei siūlomoje direktyvoje įvardytai veiklai, tai yra valstybių narių atliekamam informacijos rinkimui ir jos perdavimui Komisijai.
11. Galutinis pasiūlymas dėl direktyvos aiškiai parodo, kad Komisija padarė išvadą, jog šioje direktyvoje asmens duomenų tvarkymas nenumatomas. EDAPP malonu matyti, kad šis pirmasis pasiūlytasis požiūris visapusiškai atspindėtas pasiūlyme.
12. Todėl EDAPP pritaria būdai, kuriuo Komisija siūlomoje direktyvoje užtikrina asmens duomenų apsaugos taisyklių laikymąsi. Likusioje šio pasiūlymo dalyje bus pateiktos tik kelios išsamios rekomendacijos.
- Pastabos dėl kai kurių aspektų*
13. Siūlomos direktyvos 15 straipsnyje nustatyta valstybių narių pareiga kiekvieną savaitę siųsti Komisijai valstybės narės teritorijoje laikomų komercinių atsargų dydžių statistinę suvestinę. Tarp tokios informacijos paprastai bus mažai asmens duomenų. Tačiau ji galėtų apimti informaciją apie fizinius asmenis, kurie yra naftos atsargų savininkai arba kurie dirba juridiniam asmeniui, kuris yra atsargų savininkas. Siekiant išvengti, kad valstybės narės teiktų Komisijai tokią informaciją, 15 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad jei valstybės narės tai daro, jos „nenurodo tų atsargų savininkų pavadinimų“. Nors galima būtų manyti, kad pavadinimo nenurodymas ne visada leis išvengti, kad duomenys negalėtų būti susieti su fiziniu asmeniu, dabartinėje situacijoje (naftos atsargų dydžių statistinės suvestinės) šio papildomo sakinio, atrodo, pakaks užtikrinti, kad Komisijai nebūtų perduodami asmens duomenys.
14. Komisijos įgaliojimai atlikti tyrimą nustatyti siūlomos direktyvos 19 straipsnyje. Iš šio straipsnio aiškiai matyti, kad Komisija laikėsi pirmojo požiūrio, išdėstyto 8 punkte. Jame nurodyta, kad asmens duomenų rinkimas negali būti Komisijos atliekamų patikrinimų dalimi. Ir net jei Komisija susiduria su tokiais duomenimis, į juos negalima atsižvelgti, o juos atsitiktinai surinkus jie turi būti sunaikinti. Siekiant suvienodinti šią formuluotę su duomenų apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojama formuluote ir užkirsti kelią neteislingam supratimui, EDAPP rekomenduoja 2 dalies pirmame sakinyje žodį „rinkimas“ pakeisti žodžiu „tvarkymas“.
15. EDAPP džiaugiasi matydamas, kad į pasiūlymą įtraukta ir bendra atsarginė sąlyga dėl atitinkamų asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų. 20 straipsnyje valstybėms narėms ir Komisijai bei kitoms Bendrijos institucijoms aiškiai primenama apie jų prievolės pagal atitinkamai Direktyvą 95/46/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 45/2001. Be to, šia sąlyga pabrėžiamos teisės, kurias duomenų subjektai turi pagal šias taisykles, pavyzdžiui, teisė nesutikti, kad jų duomenys būtų tvarkomi, teisė gauti informaciją apie savo duomenis ir teisė į tai, kad jų duomenys būtų patikslinti, jei jie netikslūs. Galbūt galima būtų padaryti vieną pastabą dėl šios nuostatos išdėstymo pasiūlyme. Dėl jos bendro pobūdžio ji taikoma ne tik Komisijos įgaliojimams atlikti tyrimą. Todėl EDAPP rekomenduoja perkelti šį straipsnį į pirmą direktyvos dalį, pavyzdžiui, po 2 straipsnio.
16. 25 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodoma Direktyva 95/46/EB ir Reglamentas (EB) Nr. 45/2001. Tačiau šios konstatuojamosios dalies tikslas yra gana neaiškus, kadangi joje paminėti tik duomenų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai ir nenustatoma nieko daugiau. Konstatuojamojoje dalyje turėtų būti aiškiai nurodyta, kad direktyvos nuostatos nepažeidžia tų teisės aktų. Be to, atrodo, kad paskutiniu konstatuojamosios dalies sakiniu norima pasakyti, jog duomenų apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose aiškiai reikalaujama, kad tikrintojai atsitiktinai surinktus duomenis sunaikintų nedelsiant. Nors tai gali būti nustatytų taisyklių pasekmė, tokios prievolės tuose teisės aktuose nerasime. Tai, kad asmens duomenys nesaugomi ilgiau negu būtina norint pasiekti tikslus, dėl kurių jie

buvo surinkti ar yra toliau tvarkomi, yra bendras duomenų apsaugos principas. Jei pirmoji konstatuojamosios dalies dalis bus patikslinta taip, kaip ką tik buvo pasiūlyta, paskutinis sakinyss taps nereikalingas. Todėl EDAPP siūlo išbraukti paskutinį 25 konstatuojamosios dalies sakinį.

III. IŠVADA

17. EDAPP norėtų pareikšti pritariantis būdai, kuriuo Komisija siūlomoje direktyvoje užtikrino asmens duomenų apsaugos taisyklių laikymąsi.

18. EDAPP rekomenduoja šiuos konkrečius pakeitimus:

— 19 straipsnio 2 dalies pirmame sakinyje žodį „rinkimas“ pakeisti žodžiu „tvarkymas“;

— 20 straipsnį, kuris yra bendro pobūdžio nuostata dėl duomenų apsaugos, perkelti į pirmą direktyvos dalį, tai yra iš karto po 2 straipsnio;

— 25 konstatuojamoje dalyje įtraukti teiginį, kad direktyvos nuostatos nepažeidžia Direktyvos 95/46/EB ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001 nuostatų;

— išbraukti paskutinį 25 konstatuojamosios dalies sakinį.

Priimta Briuselyje, 2009 m. vasario 3 d.

Peter HUSTINX

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
